

|                |                |                   |           |              |              |
|----------------|----------------|-------------------|-----------|--------------|--------------|
| Dat            | Län            | Kommun            | Stift     | Församling   | Kyrkogård    |
| 2011-11-23     | Skåne          | Ängelholm         | Lund      | Strövelstorp | Strövelstorp |
| Inventare      | Fotograf       | Original förvaras | Bilder år | Kvarter      | Gravplats nr |
| Ingvar Nilsson | Ingvar Nilsson | Kyrkoarkiv        | 2103      | 9B           | 103-105      |

| Översiktsbild                                                                     | Detaljbild                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |

|                                                           |                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Gravvårdstyp (t.ex stående, liggande, material)           | Stående låg svart polerad sten på sockel. Överst dekor i form av geometriskt mönster. Textfälten nedsänkta. |
| Inskriptionstyp (t.ex försänkt, upphöjd, metallbokstäver) | Upphöjd polerad                                                                                             |
| Omgärdning (t.ex. sten, häck, staket)                     | Ingen                                                                                                       |
| Ytmaterial (t.ex. sand, singel, stenplattor)              | Gräsmatta                                                                                                   |
| Växtmaterial (t.ex. träd, buskar)                         | Inget                                                                                                       |

|                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Inskription<br>( / = radbrytning )                                                                       | Snickaren / Jöns Andersson / * <sup>3</sup> / <sub>10</sub> 1850 † <sup>29</sup> / <sub>9</sub> 1917 //<br>Hustrun Botilda / * <sup>23</sup> / <sub>6</sub> 1853 † <sup>10</sup> / <sub>4</sub> 1944 //<br>Dottern / Anna Hildeborg / * <sup>15</sup> / <sub>6</sub> 1885 † <sup>8</sup> / <sub>4</sub> 1886 / Torlarp / |
| Citat ( / = radbrytning )<br>t.ex. psalm- el. bibelvers,<br>med för aktuell tid relevant<br>översättning | ---                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

#### Porträtt / Speciella noteringar, Övrigt:

Här vilar också Jönsson Ingeborg (09B, 106) med egen gravhäll.  
Gravplats med utgången gravrätt.

Ytterligare upplysningar på nästa sida.

Jöns och Botilda Andersson bodde på Häradsdomaregården, belägen 250 m öster om gården Aldalen i Häggarps park. Häggarps park är området kring Örjabäcken strax norr om Bankvägen vid Strövelstorps kyrka. Namnet Häradsdomaregården kommer sig av att Jöns Anderssons fader, Anders Jönsson, var häradsdomare vid tingsrätten i Ängelholm. Häradsdomare benämndes den nämndeman som hade innehaft tjänsten flest antal år. (Häradsdomare Anders Jönsson är begravd på Strövelstorps kyrkogård, kvarter 5). Sonen Jöns ärvde den pampiga gården. Botilda var född 1853 och uppvuxen på Klockaregården i Strövelstorp, belägen i norra delen av den gamla byn.



**Här berättar Botilda** om hur det gick till på gårdarna i gamla tider (ur Ängelholms hembygdsbok):

”De olika sysslorna på gården hängde oftast samman med årstiderna och var väl fördelade på vem som skulle utföra dem. När skörden hade bärgats hölls vanligen så kallat "höstagille", varvid det vankades gedigen mat och dryck. Efteråt trädde dansen till tonerna av fiol och dragspel. Tillvaratagandet av linskorpen och det därmed följande "bryde- gillet" ansågs mest som en nöjeställning, trots det tunga arbetet. Efter linbrytningen kom i regel den stora höstbyken, ett styvt arbete, där de hemvävda ofta ganska grova kläderna gnuggades mellan händerna. Vid tre-fyrtiden på morgonen började "tvät-tekvingorna" sitt arbete, ty den stora byken skulle varvas ner i byken före kvällen. Sedan byktes den med lut, kokad på träaska, helst av björkved, som gav den vitaste tvätten. Det var ganska vanligt, att



Botilda Andersson på sin 90-årsdag den 23 juni 1943, tillsammans med svärdottern Ester.

ungdomar från granngårdarna kom och hjälpte till att "ösa byken" då detta ansågs som ett extra nöje.

En efterlängtat man var skräddaren, som skulle sy föregående vinters hemväv till kläder åt både kvinnor och män. Han, liksom den ambulerande skomakaren, var ju goda förmedlare av både sanna historier och skvaller. Man ville ha både kläder och skor färdiga innan allt julstök skulle sätta igång. Julstöket innebar bland annat, att en stor kviga, ett par feta svin och några får fick sätta livet till vid slakten. Före julen skulle också talgljus för kommande år stöpas, fat med öl bryggas och en mängd bröd av olika sorter bakas.

Efter jul skulle sådant arbete, ”som syntes” utföras. Redan på trettondagens eftermiddag togs spinnrocken in för att bli varm till kommande dag, då spinningen skulle sätta igång. Medan det var kvinnornas arbete att spinna, var gårdens söner och drängar samsatta med att "pläjlja", dvs tröska. Vid 4-tiden på morgonen började arbetet - det var bestämt, hur mycket en bra arbetskarl borde hinna med för dagen. Två "travar" skulle t.ex. tröskas efter "mörkesmaden", dvs kvällsmaten.

När männen om kvällarna kom in, satt kvinnorna vanligtvis kvar vid sina spinnrockar och det var ej ovanligt att drängarna då sattes att karda ull. Även kvinnorna hade ett visst beting att färdig-

ställa; de skulle spinna vissa "fidjen" och arbetet måste på allt sätt påskyndas. Till påsk måste allt gam vara spunnet, ty då skulle spinnrockarna lämna plats för vävstolen. Och på den vävdes vadmal till kostymerna, tunnare tylletyg till kvinnorna samt s.k. skattefallstyg och finaste linne, långa lakansvävar och duktyger i tio, tolv, sexton och tjugo skafts drällvävnad. Alla familjernas döttrar skulle ha lika långa räcker att lägga i brudkistan och dessutom gick det av en del till familjens behov.

### **Botilda gav sig ut i världen**

I mitten på 1800-talet var det inte så vanligt att flickorna blev självförsörjande, men Botilda ville ha en yrkesutbildning, och gav sig iväg "ända" till Bollerups gård i Ystadstrakten. Där fanns ett väl renommerat mejeri, och Botilda utbildade sig till mejerska, vilket tog två år. Denna utbildning fick hon användning för, när hon senare förestod och skötte mejeriet på Vegeholms gods. Hennes årslön uppgick till 200 kr - en väl tilltagen lön, eftersom hon ansågs skicklig.

Till Häradsdomargården kom Botilda när hon ingick äktenskap med lantbrukaren Jöns Andersson, som brukade gården. Sina sista år tillbringade hon i en villa i Torlarp, där hon dog 1944, efter att ha varit änka i 27 år. Ett människoöde i Häradsdomargården.”

Ur Ängelholms hembygdsbok 2001. Artikelförfattare Bo Larsson, Strövelstorp.